

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 336/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **CORS, spol. s r.o.**, Jesenná 8, Prešov, IČO 36 467 057, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Jesenná 8, Prešov, proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Co 14/2025 (pôvodne sp. zn. 1 Co 12/2010, sp. zn. 1 Co 104/2011, sp. zn. 1 Co 35/2012, sp. zn. 1 Co 21/2013, sp. zn. 18 Co 190/2015, sp. zn. 18 Co 21/2018 a sp. zn. 18 Co 5/2022) po právoplatnosti nálezu IV. ÚS 238/2023 z 27. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Co 14/2025 (pôvodne sp. zn. 1 Co 12/2010, sp. zn. 1 Co 104/2011, sp. zn. 1 Co 35/2012, sp. zn. 1 Co 21/2013, sp. zn. 18 Co 190/2015, sp. zn. 18 Co 21/2018 a sp. zn. 18 Co 5/2022) (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu, aby v napadnutej veci konal bez zbytočných prietahov a tiež aby jej priznal primerané finančné zadostučinenie 40 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie krajského súdu (aj okresného súdu, pozn.) bolo už predmetom prieskumu ústavným súdom s ohľadom na základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na prejednanie veci v primeranej lehote, a to na základe ústavnej

sťažnosti sťažovateľky zo 22. februára 2023. Ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 238/2023-50 z 27. júna 2023 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného a krajského súdu, prikázal okresnému (v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 316/2007, pozn.) aj krajskému súdu (v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Co 5/2022, pozn.) konať vo veci bez zbytočných prietáhov, priznal jej finančné zadosťučinenie spolu 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

3. Sťažovateľka je v napadnutom konaní okresného súdu právnu nástupníčkou pôvodného žalobcu [REDAKOVANÉ], ktorý je zároveň spoločníkom a konateľom sťažovateľky. Pôvodný žalobca sa žalobou doručenu okresnému súdu 24. októbra 2007 domáhal proti žalovanému (mestu [REDAKOVANÉ]) zaplata 9 172 737 Sk (304 479,09 eur) s príslušenstvom ako náhrady za užívanie nehnuteľností v jeho vlastníctve zapísaných v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Následne vzal žalobu v časti istiny vo výške 2 232 334 Sk (74 099,91 eur) späť a okresný súd uznesením z 30. októbra 2007 konanie v tejto časti zastavil. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 21. októbra 2009, ktorým žalobu zamietol (výrok I). Na základe odvolania podaného pôvodným žalobcom krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 12/2010 z 21. apríla 2010 potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby do sumy 33 328 eur s príslušenstvom (výrok I), zrušil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 33 328 eur s príslušenstvom do sumy 230 379 eur s príslušenstvom, t. j. vo vzťahu k sume 197 051 eur s príslušenstvom, a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, čo sa týka sumy 33 328 eur (nároky na bezdôvodné obohatenie uplatňované k parcelám č. [REDAKOVANÉ] až [REDAKOVANÉ] a k parcelám č. [REDAKOVANÉ]). Avšak vo vzťahu k sume 197 051 eur (nároky vo vzťahu k parcele č. [REDAKOVANÉ]) považoval krajský súd za potrebné, aby súd prvej inštancie vykonal dokazovanie na objasnenie, či predmetnú parcelu žalovaný užíval a akým spôsobom, tak, aby mohlo byť náležite zistené, či vzniklo takýmto spôsobom bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré si uplatňuje žalobca v konaní.

4. Rozsudok krajského súdu z 21. apríla 2010 v prvom výroku napadol pôvodný žalobca ústavnou sťažnosťou, na základe ktorej ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 70/2011-46 z 23. júna 2011 (právoplatným 25. augusta 2011) rozhodol, že jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uvedeným rozsudkom krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu z 21. októbra 2009 vo výroku o zamietnutí žaloby do sumy 33 328 eur s príslušenstvom, porušené bolo, a rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Medzitým okresný súd medzitýmym rozsudkom z 29. júla 2011 rozhodol, že žalobca má právo proti žalovanému na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti parc. č. [REDAKOVANÉ] – orná pôda s výmerou 14 467 m² vedená na [REDAKOVANÉ] v k. ú. [REDAKOVANÉ] za obdobie od 24. októbra 2005 do 27. decembra 2006. Žalovaný proti rozhodnutiu podal odvolanie.

5. Krajský súd po vrátení mu veci ústavným súdom uznesením sp. zn. 1 Co 104/2011 z 30. novembra 2011 zrušil rozsudok okresného súdu z 21. októbra 2009 vo výroku o zamietnutí žaloby do sumy 33 328 eur s príslušenstvom, zrušil aj medzitýmny rozsudok okresného súdu z 29. júla 2011 a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Z odôvodnenia

zrušujúceho uznesenia vyplýva, že medzi napadnutými rozsudkami existuje rozpor, keďže v prvom prípade nepriznáva žalobcovi nárok na kompenzáciu eventuálneho bezdôvodného obohatenia a v druhom prípade týmto medzitýmnym rozsudkom takúto kompenzáciu v základe priznáva.

6. Okresný súd vydal 16. novembra 2012 v poradí tretí rozsudok, ktorým žalobu zamietol, a krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 21/2013 z 25. septembra 2013 odvolaním pôvodného žalobcu napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby do sumy 16 434,73 eur potvrdil (výrok I), v prevyšujúcej časti vo výroku o zamietnutí žaloby, t. j. nad sumu 16 434,73 eur, rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie s odôvodnením, že ho nemožno považovať za vecne správny a ani za preskúmateľný.

7. Po vrátení veci okresný súd rozsudkom z 15. apríla 2015 (v poradí štvrtým) zaviazal žalovaného zaplatiť pôvodnému žalobcovi sumu 213 944,44 eur s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 18 Co 190/2015 z 27. októbra 2016 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že pri stanovení náhrady je potrebné najprv zohľadniť námietku žalovaného o rozsahu príľahlého pozemku k obytným domom a až následne rozhodnúť o rozsahu a náhrade za tieto pozemky.

8. Pôvodný žalobca podal návrh na zmenu strany sporu, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením z 31. januára 2017 právoplatným 15. februára 2017 tak, že z napadnutého konania vystúpil pôvodný žalobca a na jeho miesto vstúpil PRELAND LP, Scotland.

9. V poradí piatym rozsudkom z 28. júla 2017 okresný súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 213 944,44 eur s príslušenstvom (I), žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40 % (II) a štátu priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov v rozsahu 100 % (III). V rámci odvolacieho konania iniciovaného odvolaním žalovaného podal žalobca návrh na zmenu strany sporu a krajský súd uznesením z 5. marca 2019 právoplatným 13. marca 2019 pripustil zmenu tak, že z konania vystúpil doterajší žalobca a na jeho miesto vstúpila sťažovateľka (CORS, spol. s r.o.). Krajský súd rozsudkom sp. zn. 18 Co 21/2018 z 24. apríla 2019 potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 79 090,52 eur s príslušenstvom (I), zmenil rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené nad sumu 79 090,52 eur s príslušenstvom, a to tak, že v tejto časti žalobu zamietol (II), priznal žalobcovi nárok vo vzťahu k žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (III) a štátu nárok na náhradu trov vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 % (IV). Tento rozsudok krajského súdu napadli obe sporové strany dovolaním a dovolací súd ho uznesením sp. zn. 8 Cdo 29/2020 z 30. novembra 2021 zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s konštatovaním dôvodne namietanej vady zmätočnosti, teda procesnej nesprávnosti, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

10. Spis okresného súdu bol 24. januára 2022 predložený krajskému súdu na nové rozhodnutie a bola mu pridelená sp. zn. 18 Co 5/2022. Krajský súd v predmetnej veci nariadil termín pojednávania na 27. jún 2023, na ktorom vyhlásil rozsudok č. k. 18 Co 5/2022-2463, ktorým pripustil späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie sumy 79 090,52 eur a v tejto časti konanie zastavil (I), zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 27 881,70 eur s príslušenstvom ako zostatok časti uplatneného nároku vo výške 106 972,22 eur (II), zmenil rozsudok prvostupňového

súdu tak, že v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (III), a priznal trovy štátu (IV) a nárok na náhradu trov žalobcovi proti žalovanému (V). Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka znova dovolanie, o ktorom rozhodol dovolací súd uznesením sp. zn. 7Cdo/22/2024 z 26. februára 2025, ktorým zrušil výroky I, III, IV a V napadnutého rozsudku krajského súdu a v rozsahu zrušenia vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie (proti výroku II dovolanie odmietol). Po následnom odoslaní príslušného súdneho spisu späť na krajský súd mu tento 9. apríla 2025 pridelená novú spisovú značku 18 Co 14/2025. Sťažovateľka následne 12. mája 2025 podala znova ústavnú sťažnosť na prietahy smerujúcu tentoraz iba proti krajskému súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti zdôraznila, že konanie pôvodne vedené na okresnom súde pod sp. zn. 29 C 316/2007 trvá ku dňu podania jej ústavnej sťažnosti už viac ako 17 a pol roka bez toho, aby bolo vydané konečné právoplatné rozhodnutie. Vec sa momentálne nachádza na krajskom súde a má pridelenú spisovú značku 18 Co 14/2025. Táto celková dĺžka konania je podľa sťažovateľky extrémna do tej miery, že nemôže byť ospravedlnená ani zložitou sporu. Sťažovateľka ale v tomto kontexte nereflektovala nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 238/2023-50 z 27. júna 2023.

12. S ohľadom na skutkovú a právnu zložitú napadnutého konania sťažovateľka poukázala, že predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia, teda ide o predmet, ktorý tvorí štandardnú rozhodovaciu agendu súdov. Uviedla tiež, že správanie žalobcov nemalo vplyv na prietahy v konaní. Zbytočné prietahy v konaní teda spôsobovali iba súdy svojou nečinnosťou, resp. neefektívnou činnosťou. Rozhodovanie krajského súdu považovala sťažovateľka aj za svojvoľné, pretože vo svojom v poradí šiestom rozhodnutí v napadnutom konaní nerešpektoval právny názor dovolacieho súdu – týkajúci sa moderovania výšky bezdôvodného obohatenia stanoveného na základe znaleckého posudku. Okrem toho mal krajský súd podľa sťažovateľky ignorovať aj znenie Občianskeho zákonníka (§ 458 ods. 1), a teda jeho posledné rozhodnutie nemalo ani oporu v platných právnych predpisoch. Práve takéto rozhodovanie krajského súdu je podľa sťažovateľky dôvodom, prečo dovolací súd opakovane ruší jeho konečné rozhodnutia, a tým aj predlžuje napadnuté konanie.

13. Sťažovateľka si uplatnila finančné zadosťučinenie 40 000 eur, ktorého výšku ale odôvodnila iba tým, že príkaz konať bez zbytočných prietahov by bol v tomto prípade nedostatočný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom krajského súdu došlo k porušeniu sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, resp. jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Vzhľadom na uvedené mohol ústavný súd preskúmať namietané porušenie všetkých uvedených práv (t. j. podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) spoločne.

16. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

17. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

18. Dĺžka napadnutého súdneho konania pred krajským súdom od momentu predošlého rozhodnutia ústavného súdu o prietahoch (nálezom č. k. IV. ÚS 238/2023-50 z 27. júna 2023) predstavovala iba necelé dva roky. Z tohto obdobia ale väčšinu času krajský súd ani len nedisponoval príslušným súdnym spisom. Konkrétne ústavný súd rozhodol nálezom 27. júna 2023 a v rovnaký deň vydal krajský súd rozsudok, proti ktorému podala ale sťažovateľka dovolanie. Po rozhodnutí dovolacieho súdu bol súdny spis vrátený krajskému súdu 9. apríla 2025.

19. Ústavný súd zdôrazňuje, že v napadnutom konaní mohol posudzovať iba potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie bez zbytočných prietahov v období od právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 238/2023-50 z 27. júna 2023. V tomto ohľade nemožno postup krajského súdu v období júl 2023 až máj 2025 hodnotiť ako nečinnosť, hoci čiastočné zrušenie aj jeho v poradí šiesteho rozhodnutia dovolacím súdom celkom zjavne indikuje určitú mieru neefektivity krajského súdu pri uzatváraní právnej kauzy sťažovateľky. Každopádne vzhľadom na časové okolnosti prípadu úsek medzi júlom 2023 a májom 2025 nemá parametre, ktoré by bolo možné považovať vo vzťahu k napadnutému konaniu za zjavne neprimerané. Taktiež vzhľadom na okolnosť, že väčšinu predmetného obdobia rozhodoval vo veci dovolací súd, nebolo možné ani konštatovať, že by krajský súd (ktorý označil ako porušovateľa sťažovateľ) porušil príkaz ústavného súdu konať bez zbytočných prietahov (IV. ÚS 238/2023).

20. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že sťažovateľka svojou ústavnou sťažnosťou napadla iba postup krajského súdu, preto mohol potenciálne porušenie jej základného práva na prerokovanie bez zbytočných prietáhov posudzovať iba vo vzťahu ku krajskému súdu.

21. Vzhľadom na relatívne krátky časový úsek od právoplatnosti predošlého nálezu v predmetnej veci do podania novej ústavnej sťažnosti ústavný súd uzavrel, že v tomto prípade nemohlo ísť zo strany krajského súdu o nečinnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

23. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého súdneho konania indikoval vznik prietáhov (napríklad z dôvodu dlhodobej nečinnosti krajského súdu), toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu